

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 76.475 van 16 oktober 1998

A. 75.028/VIII-418
(voorheen VI-13.931)

In zake : **VAN NYPELSEER** Catherine,
die woonplaats heeft gekozen bij
GERFA
Pont de Luttrelaan 137
1190 Brussel,
tegen :
het Vast Wervingssecretariaat.

DE RAAD VAN STATE, VIIIE KAMER,

Gezien het op 18 juli 1997 ingediende verzoekschrift, waarbij Catherine NYPELSEER de nietigverklaring vordert van :

- het examengedeelte, genaamd mondeling gedeelte, van het vergelijkend wervingsexamen AFG6813, georganiseerd met het oog op het aanleggen van een wervingsreserve van inspecteurs van financiën;
- de beslissing van de examencommissie, die de lijst met geslaagden en niet-geslaagden opmaakt;
- de beslissing van 11 juni 1997, waarbij de verwerende partij verzoekster ervan op de hoogte brengt dat ze niet geslaagd is;

Gelet op arrest nr. 68.626 van 3 oktober 1997 waarbij de schorsing van de tenuitvoerlegging wordt bevolen van :

- het examengedeelte, genaamd mondeling gedeelte, van het vergelijkend wervingsexamen AFG96813, georganiseerd met het oog op het aanleggen van een wervingsreserve van inspecteurs van financiën;
- de beslissing van de examencommissie, die de lijst met geslaagden en niet-geslaagden opmaakt; en waarbij de vordering voor het overige wordt afgewezen;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer HERBIGNAT, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 26 maart 1998 waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 20 augustus 1998, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 2 oktober 1998;

Gehoord het verslag van mevr. DAURMONT, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van verzoekster en van de heer DUFOUR, adviseur, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer HERBIGNAT, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de feiten die aan de zaak ten grondslag liggen uiteengezet zijn in arrest nr. 68.626 van 3 oktober 1997;

Overwegende dat de brief van 11 juni 1997 slechts de kennisgeving is van de beslissing van de examencommissie; dat de brief geen akte is die vatbaar is voor een beroep tot nietigverklaring; dat het derde onderwerp van het beroep niet-ontvankelijk is;

Overwegende dat verzoekster een eerste middel ontleent aan schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en van het onpartijdigheidsbeginsel; dat ze betoogt dat het examen gespreid is geweest over vijf dagen, gedurende welke twee bijzitters die het ministerie van Financiën en drie bijzitters die de inspectie van Financiën vertegenwoordigen elkaar hebben opgevolgd, terwijl het noodzakelijk is dat de samenstelling van de examencommissie niet wordt gewijzigd tijdens het verloop van de examengedeelten, wil de gelijkheid van de gegadigden worden gehandhaafd en de eenheid van beoordeling worden gewaarborgd;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat de eenheid van beoordeling van de examencommissie was gewaarborgd door de voortdurende aanwezigheid van twee opperamptenaren en door een identieke wijze van examineren voor alle gegadigden; dat ze voorts zegt dat de opeenvolging van verschillende bijzitters, een procedure die bij het VWS vaak wordt gevolgd, het mogelijk maakt rekening te houden met de beschikbaarheid van de inspecteurs van financiën tijdens het opmaken van de begroting - wat tevens een geval van

overmacht vormt - en de duur van de examenperiode in te korten; dat ze erop wijst dat het enige cijfer dat aan elke gegadigde is toegekend, uitdrukking gaf aan de beoordeling van de examencommissie als college en niet het gemiddelde van de door elk lid van de examencommissie toegekende cijfers was; dat de verwerende partij betoogt dat die werkwijze onontbeerlijk is voor een doeltreffende en snelle werking van het VWS;

Overwegende dat artikel 5 van het koninklijk besluit van 8 augustus 1966 tot vaststelling van de voorwaarden tot werving in de betrekkingen van inspecteur van financiën, van adviseur van financiën en van adviseur van de thesaurie, inzake de samenstelling van de examencommissie het volgende bepaalt :

" De examencommissie bestaat, behalve uit de voorzitter, die wordt aangewezen overeenkomstig artikel 41, § 2, van het koninklijk besluit van 2 oktober 1937, houdende het statuut van het Rijkspersoneel, uit bijzitters, waarvan ten minste twee ambtenaren die bekleed zijn met een graad ingedeeld in de rangen 17, 16 of 15, en ten minste twee professoren uit het hoger onderwijs";

dat de lijst van de leden van de examencommissie, op 13 mei 1997 vastgesteld door de Vaste Wervingssecretaris, drie bijzitters-ambtenaren telde : mevr. ROLAND-BAYET, mevr. COEKELBERGHS en de heer LENAERTS; dat daaraan drie plaatsvervangende leden zijn toegevoegd, mevr. ZEEGERS en de heren LAMBERMONT en WARNIMONT; op 2 juni 1997 kwam daar de heer JONET nog bij; dat continuïteit impliceert dat de plaatsvervangende leden niet uitsluitend worden opgeroepen om zitting te hebben in gevallen die als overmacht worden aangemerkt; dat het evenwel abnormaal is dat, alvorens concreet blijkt waarom de werkende leden verhinderd zijn, op georganiseerde en systematische wijze wordt bepaald dat de plaatsvervangende leden zitting hebben; dat het middel geen

betrekking heeft op die systematische aard van de plaatsvervangings, maar op de absolute verplichting voor de plaatsvervangende leden om geen zitting te nemen, behalve in gevallen van overmacht; dat verzoekster overigens niet aanvoert dat er voelbare verschillen zouden zijn geweest in de uitslagen naar gelang de samenstelling van de examencommissie; dat het eerste middel niet gegrond is;

Overwegende dat verzoekster een tweede middel ontleent aan schending van artikel 5 van het koninklijk besluit van 8 augustus 1966 tot vaststelling van de voorwaarden tot werving in de betrekkingen van inspecteur van financiën, van adviseur van financiën en van adviseur van de thesaurie; dat ze betoogt dat de examencommissie geen enkele hoogleraar telde, terwijl de in het middel bedoelde bepaling de aanwezigheid voorschrijft van ten minste twee hoogleraren;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat de samenstelling van de examencommissie aantoont dat vier leden ervan deel uitmaakten die voldeden aan het vereiste om hoogleraar te zijn, mevr. MEULDERS en de heren HERBIET, LIENARDY en LOWENTHAL; dat ze erop wijst dat overeenkomstig artikel 13bis van het koninklijk besluit van 17 september 1969 betreffende de vergelijkende examens en examens georganiseerd voor de werving en de loopbaan van het rijkspersoneel, de leden van de examencommissie gespreid zijn naar gelang van hun specificiteiten onderscheidenlijk over het mondelinge gedeelte over de algemene vorming, het mondelinge gedeelte over de juridische vakken of het mondelinge gedeelte over de economische vakken; dat artikel 5 van het koninklijk besluit van 8 augustus 1966 naar haar mening geenszins de aanwezigheid van hoogleraren vereist in elk van de afdelingen;

Overwegende dat verzoekster in haar wederantwoord stelt dat artikel 13bis van het koninklijk besluit van 17 september 1969 niet van toepassing is op het koninklijk besluit van 8 augustus 1966 en dat de overheid het nooit noodzakelijk heeft geacht in die laatstgenoemde tekst een bepaling op te nemen op grond waarvan afdelingen kunnen worden opgericht naar het voorbeeld van datgene waarin het besluit van 1969 voorziet; dat verzoekster betoogt dat een besluit van algemene strekking, zoals dat van 1969, niet mag afwijken van een vroegere precieze tekst; dat de aanwezigheid van hoogleraren naar haar mening, een waarborg is voor objectiviteit;

Overwegende dat artikel 2, eerste lid, van het koninklijk besluit van 8 augustus 1966, waarvan sprake is in het middel, het volgende bepaalt :

" De regelen voor werving van het Rijkspersoneel zijn van toepassing op de in artikel 1 bedoelde betrekkingen, onder voorbehoud van de afwijkingen die door dit besluit worden vastgesteld";

dat artikel 13bis van het koninklijk besluit van 17 september 1969 betreffende de vergelijkende examens en examens georganiseerd voor de werving en de loopbaan van het rijkspersoneel voorziet in de mogelijkheid om de leden van de examencommissie te verdelen in afdelingen;

Overwegende dat aangezien het, volgens verzoekster zelf, gaat om een mondeling examengedeelte over de algemene vorming, luidens de bewoordingen van artikel 6, a), van het koninklijk besluit van 8 augustus 1966, het niet vereist was dat specialisten in bepaalde vakken, hoogleraren, zitting hadden in de examencommissie; dat daaruit volgt dat het deelnemen van de docerende leden aan het mondelinge examengedeelte over de algemene vorming niet onontbeerlijk was; dat het tweede middel niet gegrond is;

Overwegende dat verzoekster een derde middel ontleent aan schending van artikel 6, a, van het voormelde koninklijk besluit van 8 augustus 1966; dat ze betoogt dat het mondelinge examengedeelte tot doel heeft de persoonlijkheid en de rijpheid van geest en van denkvermogen van de gegadigden tot uiting te doen komen en niet impliceert dat precieze kennis wordt getoetst, terwijl haar vragen zijn gesteld over de toetsing van de opportuniteit - en de wettigheid, waarvoor nauwkeurige kennis inzake openbare financiën vereist is; dat ze erop wijst dat de brief waarin ze van haar afwijzing voor dat examengedeelte in kennis wordt gesteld, melding maakt van het zakken voor het mondelinge gedeelte "over algemene en gespecialiseerde kennis";

Overwegende dat de verwerende partij in haar antwoord stelt dat de aangevoerde bepaling geen betrekking heeft op een vage en onbepaalde algemene ontwikkeling, maar wel op de graad van geschiktheid om een ambt van rang 13 uit te oefenen; dat ze erop wijst dat de aantekeningen die zijn gemaakt tijdens het mondelinge examengedeelte, aantonen dat de gestelde vragen aan dat doel beantwoorden; dat wat de praktische toepassing betreft, het er niet om ging specifieke kennis, doch het redeneringsvermogen te toetsen;

Overwegende dat artikel 6, a, van het koninklijk besluit van 8 augustus 1966 het volgende bepaalt :

" Art. 6. Het vergelijkend examen omvat de drie volgende gedeelten, die alle drie als voorexamen zijn bedoeld :

- a) een mondeling gedeelte over de algemene vorming, zijnde een onderhoud tussen de examencommissie en de deelnemers.

Dit onderhoud gaat over algemene kwesties die de persoonlijkheid, de geestes- en karakterrijpheid van de deelnemers tot uiting kunnen laten komen. Het examengedeelte is bestemd om te peilen naar het denk- en uitdrukkingsvermogen van de

deelnemers, meer bepaald om uit te maken in hoever zij geschikt zijn om bedoelde ambten uit te oefenen";

dat het mondelinge examengedeelte over de algemene vorming onder meer ertoe strekt te bepalen in hoeverre de gegadigden geschikt zijn om het ambt uit te oefenen; dat het een ambt betreft van begrotings- en financieel adviseur van de federale regering, van de regeringen van de Gemeenschappen en Gewesten, dat uiterst gespecialiseerd is, van rang 13 en het op zich nemen van grote verantwoordelijkheid vereist; dat aangezien in dit geval negen thema's aangesneden zijn in twintig minuten, deze uiteraard niet grondig zijn kunnen worden onderzocht en het examengedeelte bijgevolg alleen heeft kunnen leiden tot het beoordelen van de algemene ontwikkeling van verzoekster; dat de motivering van de beslissing van de examencommissie als volgt luidt : "De motiveringen van de gegadigde zijn niet erg duidelijk en hebben de leden van de examencommissie niet kunnen overtuigen. De algemene vorming inzake de openbare sector is ontoereikend. De examencommissie is van oordeel dat de gegadigde niet het profiel heeft voor het ambt"; dat daaruit volgt dat wel degelijk de algemene ontwikkeling van verzoekster en haar geschiktheid om het te verlenen ambt uit te oefenen zijn beoordeeld; dat de bewoordingen van de kennisgeving van verzoeksters afwijzing bijgevolg niet volstaan om de bewering te staven dat de examencommissie de gegadigden beoordeeld zou hebben op gespecialiseerde kennis; dat het derde middel niet gegrond is;

Overwegende dat verzoekster een vierde middel ontleent aan schending van artikel 43, §§2 tot 4, van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966 en van de gelijkheid van de gegadigden; dat ze erop wijst dat terwijl de inspecteurs van financiën eentalig zijn, aan

vier gegadigden vragen zijn gesteld over hun kennis van het Nederlands, maar aan haarzelf niet;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat het gerechtvaardigd en normaal is dat een werkgever onderzoek doet naar de taalkennis van de gegadigden voor een betrekking in een centrale administratie, aangezien de inspecteurs van financiën inzage moeten nemen van documenten in de twee talen; dat ze voorts zegt dat wanneer de vraag is gesteld, deze geen weerslag had op de toegekende cijfers;

Overwegende dat artikel 43, §§2 tot 4, van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, de inhoud van de wervingsexamens niet regelt, maar de verdeling van de ambtenaren over de taalkaders, de vaststelling van die kaders en de inschrijving van de ambtenaren op een taalrol; dat verzoeksters kritiek op geen van die gegevens betrekking heeft; dat ze evenmin beweert dat het feit bepaalde gegadigden vragen te stellen over hun kennis van het Nederlands, bestaan zou hebben in het taalexamen dat wordt verplicht gesteld om toegang te krijgen tot een tweetalig kader; dat verzoekster, wat de schending van het beginsel van de gelijkheid van de gegadigden betreft, niet beweert dat ze Nederlands kende, noch dat het feit dat gegadigden zijn geëxamineerd over hun kennis van het Nederlands, hen bevoorrecht zou hebben; dat het vierde middel niet gegrond is;

Overwegende dat verzoekster een vijfde middel ontleent aan de onwettigheid van het koninklijk besluit van 21 november 1996 tot wijziging van het voormelde koninklijk besluit van 8 augustus 1966; dat verzoekster betoogt dat de dringende noodzakelijkheid die wordt aangevoerd om het ontwerp niet voor te leggen

aan de Raad van State, gegrond is op het organiseren van een vergelijkend examen in de maand december, terwijl het voorafgaande examengedeelte eerst heeft plaatsgehad op 2 maart 1997 en het bericht van het vergelijkend examen is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 14 december 1996; dat ze daaruit afleidt dat de motivering van de dringende noodzakelijkheid niet relevant is, te meer daar de informatiebrochure van het Ministerie van Financiën als uiterste datum voor inschrijving 20 februari 1997 opgeeft en die administratie dus wist dat het vergelijkend examen pas verscheidene weken later kon plaatshebben en hoe dan ook niet in december 1996;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt met een verwijzing naar het tijdschema voor de volgorde van de examengedeelten :

- 14 december 1996 : bekendmaking van het koninklijk besluit in het Belgisch Staatsblad
- 14 december 1996 : aankondiging van het vergelijkend examen in het Belgisch Staatsblad
- 20 januari 1997 : (en niet 20 februari zoals verzoekster verklaart) uiterste inschrijvingsdatum (465 ingeschreven gegadigden)
- 2 maart 1997 : toelatingsexamen (66 geslaagden)
- 12 mei 1997 : beroepsprofiel
- 24 mei - 6 juni 1997 : mondeling examengedeelte over de algemene vorming;

dat ze meent dat uit dat tijdschema blijkt dat "men niet heeft getalmd, wel integendeel";

Overwegende dat verzoekster in haar wederantwoord stelt dat het er niet om gaat te weten of het examen verlopen is volgens een normaal tijdschema, maar wel of de aangevoerde dringende noodzakelijkheid

gegrond was op het tijdstip van de goedkeuring van het besluit in november 1996;

Overwegende dat de datum van bekendmaking, te weten 14 december 1996, van het koninklijk besluit van 21 november 1996, waarvan de wettigheid wordt betwist, erop wijst dat de bevoegde overheid de dringende noodzakelijkheid in acht heeft genomen; dat de beoordeling van de spoed waarmee inspecteurs van financiën moeten worden aangeworven een opportuniteitskwestie is die niet tot de bevoegdheid van de Raad van State behoort; dat het zich laat aanzien dat de bevoegde overheid het VWS heeft aangezet tot spoed om de examengedeelten snel te organiseren, aangezien eveneens op 14 december 1996 de aankondiging van de werving door het VWS is bekendgemaakt; dat het verloop van de examengedeelten geen weerslag heeft op de gekritiseerde dringende noodzakelijkheid en trouwens afhankelijk is van een andere overheid; dat niets in tegenspraak is met de aangevoerde dringende noodzakelijkheid; dat het vijfde middel niet gegrond is;

Overwegende dat verzoekster een zesde middel ontleent aan schending van het onpartijdigheidsbeginsel; dat ze erop wijst dat de brochure die het Ministerie van Financiën aan dat vergelijkend examen heeft gewijd, voor alle informatie betreffende het ambt van inspecteur van financiën verwees naar mevr. ROLAND-BAYET, korpschef, terwijl deze deel uitmaakte van de examencommissie voor het mondelinge examengedeelte en ze de andere gegadigden heeft gevraagd of ze contact hadden opgenomen met een of andere inspecteur van financiën; dat verzoekster in het algemeen betoogt dat de omstandigheid dat mevr. ROLAND-BAYET, korpschef, in contact is getreden met de gegadigden, haar onpartijdigheid op de helling zet;

Overwegende dat de verwerende partij betoogt dat de mogelijkheid om zich tot de korpschef van de inspectie van financiën te richten om informatie te krijgen, ertoe strekte meer gelijkheid te brengen onder alle gegadigden door de gegadigden die niet tot de administratie behoren de kans te bieden inlichtingen "uit goede bron" te verkrijgen; dat ze erop wijst dat mevr. ROLAND-BAYET zich in de praktijk ertoe beperkte de betrokkenen naar een inspecteur van financiën te verwijzen, tot wie ze zich zouden kunnen richten voor alle nuttige informatie;

Overwegende dat, terwijl het volgens het betoog van verzoekster zelf erom gaat aan meer dan 400 gegadigden informatie te verstrekken over het eerste examenonderdeel, niet blijkt dat zulks eraan in de weg staat de kwaliteit van de gegadigden sereen te beoordelen; dat verzoekster niet concreet uitlegt in welk opzicht dit mevr. ROLAND-BAYET ertoe zou hebben gebracht die gegadigden niet te beoordelen met de vereiste onpartijdigheid; dat het zesde middel niet gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 14.000 frank, komen ten laste van verzoekster.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare
terechtzing, op zestien oktober 1900 achtennegentig
door :

de Hr.	GEUS,	kamervoorzitter,
Mevr.	DAURMONT,	staatsraad,
Mevr.	GEHLEN,	staatsraad,
Mevr.	HONDERMARCQ,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Cl. HONDERMARCQ.

J.-Cl. GEUS.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.